

Handläggare
Kristina Ansaldo
Telefon: 08-50833087

Till
Utbildningsnämnden
2024-11-21

Motion om att mäta läsförståelse

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/926

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om att mäta läsförståelse av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen framförs att läsförståelsen bland unga sjunker i Sverige och att den trenden behöver hejdas. Motionären hänvisar till resultat från PISA och PIRLS. Vidare framför motionären att god läsförståelse behövs i samtliga ämnen och läsvana behöver komma tidigt i ungas liv. Det behövs också tydliga kvantitativa mål från politiken med syfte att stärka läsförståelsen bland Stockholms unga.

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att god läsförståelse är centralt för elevers skolframgång i alla ämnen, att det är viktigt att följa upp elevers läsförståelse samt att stöd sätts in tidigt för de elever som behöver det. Förvaltningen hänvisar i sitt remissvar till Skolverkets obligatoriska nationella bedömningsstöd där det återfinns både kvalitativa och kvantitativa mål som utgör ett tydligt och konkret stöd för uppföljning av elevernas läs- och skrivutveckling. Då det finns nationella mål med läsa, skriva, räkna- garantin riskerar ytterligare en handlingsplan att bidra till så kallad dubbelstyrning. Utbildningsförvaltningen bedömer därför att ytterligare en handlingsplan inte kommer leda till ökade elevresultat.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med hänsyn till remisstiden.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen om att mäta läsförståelse av Andréa Hedin (M) till utbildningsnämnden för yttrande.

I motionen framförs att läsförmågan bland unga sjunker i Sverige och att den trenden behöver hejdas. Motionären hänvisar till resultat från PISA och PIRLS. Vidare framför motionären att god läsförmåga behövs i samtliga ämnen och läsvana behöver komma tidigt i ungas liv. Det behövs också tydliga kvantitativa mål från politiken med syfte att stärka läsförståelsen bland Stockholms unga.

Motionären föreslår följande:

- att uppdra till utbildningsnämnden att utforma nya kvantitativa mål för läsförståelse i den kommunala grundskolan,
- att uppdra till utbildningsnämnden att implementera standardiserade mätmetoder för läsförståelse i den kommunala grundskolan, och
- att uppdra till utbildningsnämnden att ta fram en handlingsplan för att utöka fokus på läsning och läsförståelse i förskoleklass.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 11 november 2024. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 13 november 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att god läsförmåga är centralt för elevers skolframgång i alla ämnen, att det är viktigt att följa upp elevers läsförståelse samt att stöd sätts in tidigt för de elever som behöver det.

Skolverket har i samverkan med olika lärosäten tagit fram nationella bedömningsstöd på uppdrag av regeringen för att ge ett tydligt och konkret stöd för uppföljning av elevernas läs- och skrivutveckling. I dessa finns nationella kvantitativa mål och standardiserade mätmetoder för att mäta läsförståelse i grundskolan. Obligatoriska kartläggningar genomförs i förskoleklass, och i årskurs 1. Därefter mäts elevers läsförmåga i de nationella proven i årskurs 3, 6 och 9.

De obligatoriska kartläggningmaterialen i förskoleklass används till att tidigt identifiera elever som visar *tecken* på att i kommande årskurser inte nå målen i läsning. De obligatoriska bedömningsstöden används för att följa upp elevernas läsförmåga i årskurs 1–3 och för att identifiera elever som har, eller riskerar att få, svårigheter inom läsutveckling. Båda materialen utgör en del av den statliga läsa, skriva, räkna-garantin. Därutöver finns de nationellt framtagna materialen ”Nya språket lyfter” som underlag för lärare att löpande följa och utveckla elevers läsförmågor samt ”Bygga svenska” som riktar sig till lärare som följer upp nyanlända och flerspråkiga elevers språkutveckling. Sammantaget finns det gott om nationellt framtagna instrument för att kartlägga elevers läsförmåga, anpassat till olika åldersgrupper och språknivåer.

För att utbildningsförvaltningen ska kunna följa upp elevernas läsutveckling och jämföra olika skolor och stadsdelar används resultaten på de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 och resultaten på de nationella proven i årskurs 3 som indikatorer i stadens system för verksamhetsuppföljning, ILS. Skolornas resultat på dessa mått följs upp i förvaltningens årliga resultat- och kvalitetsdialoger.

Vad avser förslaget att ta fram en handlingsplan för att öka fokus på läsning och läsförståelse i förskoleklass är förvaltningens erfarenhet att handlingsplaner är ett trubbigt styrmedel. För närvarande finns det över 50 handlingsplaner för utbildningsförvaltningens verksamhetsområde. I och med att det samtidigt finns nationella mål med en nationell läsa, skriva, räkna-garanti riskerar ytterligare en handlingsplan att bidra till så kallad dubbelstyrning. Utbildningsförvaltningen bedömer därför att ytterligare en handlingsplan inte kommer leda till ökade elevresultat.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Omedelbar justering av ärendet krävs med hänsyn till remisstiden.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Andréa Hedin (M) om att mäta läsförståelse

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-11-11